

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการจัดการความเครียดของผู้นำสตรี ในประเทศไทย

THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENT AND STRESS MANAGEMENT OF FEMALE LEADERSHIP IN THAILAND

จันทิรา เลหาเลิศเดช¹
วนิดา พลเดช²

บทคัดย่อ

ศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดแตกต่างกันเพื่อวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์สัมพันธ์ต่อการจัดการความเครียด โดยมีรูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเครื่องมือนี้อยู่ในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำสตรีหรือสตรีที่มีอำนาจในการสั่งการผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ จำนวน 385 คน

คำถามวิจัยแรกที่ว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า อายุ การศึกษา และสถานะสภาพทางสังคมที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน แต่รายได้ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน ส่วนคำถามวิจัยถัดมาถามว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดแตกต่างกันหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดแตกต่างกัน แต่อายุ รายได้ และสถานะสภาพทางสังคมที่แตกต่างกันไม่ส่งผลให้การจัดการความเครียดแตกต่างกัน ส่วนคำถามวิจัยสุดท้ายถามว่าความฉลาดทางอารมณ์สัมพันธ์กับการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการปัญหาและอารมณ์หรือไม่ ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านความสามารถในการควบคุมตนเอง ด้านความฉลาดในการเข้าใจผู้อื่น และด้านความสามารถด้านบริหาร การจัดการความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการปัญหาแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการอารมณ์ โดยงานวิจัยนี้ได้กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95% หรือค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ระดับทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์ การจัดการความเครียด ผู้นำสตรี

Abstract

This research objectives were to study the relationship between emotional intelligent and stress management of female leadership in Thailand, by the quantitative research format, which apply the questionnaire to be a tool, to collect data, which the tools online format and off-line, in order that this sample group to be female leadership or women which have command authorized or subordinated, in order to the target objectives achieve for the organization in amount of 385 people.

The first question of the research that the individual factor of leadership female in different effect to emotional intelligent in different or not. The research results found that age, education, and social environment different, were effect to emotional intelligent different, but different revenue doesn't effect to emotional intelligent different. The next question asked that individual factor of leadership female different were effect to stress management different or not. The research results found that the different education was effect to

¹ นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

stress management different, but age, revenue and social environment different, doesn't effect to stress management different. The final question asked that the emotional intellect relationship with stress management focus to problem management and emotional or not. The research results found that emotional intellect to awareness themselves, the ability to self-control, the ability to understand the other and the ability to management between the stress management focus to solve the problem. But don't have the relationship to stress management focus to emotional. By this research had been defined the confident at the value of 95% or deviation value significant at statistic level at 0.05

Keywords: Emotional Intelligence Stress management Female Leadership

บทนำ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการจัดการความเครียดของผู้นำสตรีในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีกับความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีกับการจัดการความเครียด เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการจัดการความเครียดของผู้นำสตรีในประเทศไทยซึ่งให้ทราบถึงประโยชน์การวิจัยของความสัมพันธ์ความฉลาดทางอารมณ์กับการจัดการความเครียดของผู้นำสตรีและเพื่อนำผลวิจัยนี้ใช้ในพัฒนาบุคลิกภาพและอารมณ์ของผู้นำสตรีเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ตามและองค์กรต่อไปและเพื่อให้ผู้นำสตรีมีความสุขกับการทำงานมากยิ่งขึ้น [1] ความหมายและแนวคิดของคำว่าภาวะผู้นำนั้นมีนักวิชาการพยายามให้คำจำกัดความที่ต่างกันอย่างออกไป แต่หากอ่านจับใจความแล้วความหมายใกล้เคียงกัน โดยในสมัยก่อนมีความเชื่อว่าภาวะผู้นำ เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และถูกถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ แต่แนวความคิดเช่นนี้ก็เริ่มเปลี่ยนไป ตามยุคตามสมัยและเชื่อว่าการแสดงภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่เรียนรู้และสามารถฝึกฝนเพื่อเป็นผู้นำได้ แต่ตามความคิดของ Yukl ผู้นำหมายถึงพฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ส่วน[2] McFarland ภาวะผู้นำคือความสามารถที่จะชี้แนะสั่งการหรืออำนวยความสะดวกต่อพฤติกรรมของผู้อื่นเพื่อให้มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ [3] อัตราส่วนของสตรีของไทยออกมาทำงานนอกบ้านมากขึ้นส่งผลให้แนวโน้มการเป็นผู้นำสตรีก็มีมากกว่าขึ้นด้วยเช่นกัน และมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับผู้ชายเมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตกรุงเทพฯ ปี2557 มีนักศึกษหญิงเข้าเรียนคณะบริหารจัดการมากกว่าผู้ชาย นอกจากนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าการควบคุมอารมณ์จะช่วยให้ดำเนินชีวิตให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์อย่างมีความสุขและเชิงบวกเป็นประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน หรือความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน [4](Ann Cartwright and Amanda Solloway, February 2007) ด้านการตระหนักรู้ตนเอง Self-awareness,ด้านการจัดการตนเอง Self-management,ด้านการตระหนักรู้สังคม Social awareness,ด้านการบริหารจัดการความสัมพันธ์ Relationship management [5]การจัดการความเครียด (Stress management) วิธีจัดการความเครียดเป็น 2 ลักษณะตามหลัก 1. การจัดการความเครียดโดยมุ่งแก้ปัญหา (Problem – focused coping) เป็นความพยายามของบุคคลในการตัดสินใจใช้วิธีการที่จะช่วยแก้ไขสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดโดยตรง ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น นั่นคือ เรียนรู้ที่จะเข้าใจปัญหาตามขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์ มีการวางแผนหาวิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม มีการตั้งเป้าหมายในการแก้ปัญหา 2. การจัดการความเครียดโดยมุ่งเน้นอารมณ์ (Emotional-focused coping) เป็นความพยายามของบุคคลในการตัดสินใจใช้วิธีจัดการความเครียดที่จะช่วยควบคุม ปรับอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง คือมุ่งลดความไม่สบายใจ เมื่อไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์นั้นได้ เป็นการรักษาสมาดุลทางจิตใจไว้ ข้าพเจ้าเป็นหนึ่งในผู้นำสตรีระดับกลางทำงานในบริษัทเอกชน และพบข้อสงสัยว่าอะไรคือตัวแปรที่ทำให้ผู้นำสตรีท่านหนึ่งประสบความสำเร็จและที่เป็นยอมรับของคนอื่น สตรีที่เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้นำ มีหน้าควบคุม วางแผน สั่งการ และข้าพเจ้าได้สังเกตบุคคลใกล้เคียงตัวที่เป็นผู้นำสตรีสามารถประสบความสำเร็จทางธุรกิจทั้งๆที่ระดับการศึกษาเพียงแค่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เริ่มต้นธุรกิจแบบมีรายได้น้อยไม่แน่นอน แต่สามารถจัดการธุรกิจให้มีรายได้หลักร้อยล้านและดูแลพนักงานประจำเพียง 60 คน และพนักงานชั่วคราวประมาณ 500-800 คน ต่อสัปดาห์ นั่นคือสิ่งที่ผู้วิจัยสงสัยว่าอะไรคือปัจจัยความสำเร็จ ซึ่งข้าพเจ้าได้เผชิญสภาพแวดล้อมแรงกดดัน ความเครียดไม่ว่าจะเป็นการแสดงภาวะผู้นำที่เหมาะสมซึ่งลักษณะงานก็ไม่ได้ต่างอะไรกับบุคคลใกล้เคียงตัวที่ผู้วิจัยสังเกตอยู่ จึงคิดว่าความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการความเครียดเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ ตัวผู้วิจัยจึงมีคำถามว่าถ้าหากปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีแตกต่างกันจะส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการ

ความเครียดแตกต่างกันหรือไม่ ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการจัดการความเครียดหรือไม่ เพื่อหาทางรับมือกับความเครียดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดแตกต่างกัน
3. เพื่อวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์สัมพันธ์ต่อการจัดการความเครียด

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำ ผู้บริหารสตรีทุกระดับในประเทศไทย **ขนาดกลุ่มตัวอย่าง** การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณกลุ่มตัวอย่างกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรโดยใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977) ได้จำนวน 385 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การสุ่มตัวอย่างโดยแบบเจาะจงเลือกผู้ที่เป็นผู้นำหรือผู้บริหารสตรีทุกระดับทั่วประเทศจำนวน 385 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้โดยทำการศึกษาเอกสารต่างๆ ได้แก่ แนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการวิจัยภาคสนาม (Field Study) จำนวน 100 ชุด และแบบออนไลน์โดยใช้แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 ชุด ส่งผ่านข้อมูลผ่านทาง Line, Facebook และ email แบบสอบถามแบบออนไลน์ ช่วยประหยัดเวลาในการเข้าถึงผู้นำสตรี และผลการตอบแบบสอบถามที่รวดเร็วโดยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยและวิธีตอบแบบสอบถาม แล้วรอเก็บแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้

- สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่
  - 1) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามตอนที่ 1 และข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการความเครียดในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3
  - 2) การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของความสัมพันธ์ความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการความเครียด
  - 3) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลต่อระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสัมพันธ์ความฉลาดทางอารมณ์และการจัดการความเครียด

- สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ one-way Anova , Pearson's correlation.

1) ค่า F-test ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1และ2 ในส่วนของอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และการนับถือศาสนา ที่ส่งผลต่อความสามารถในการมีความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการจัดการความเครียด ที่มีผลซึ่งเป็นการวัดความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

2) สถิตีสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ใช้หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระกันต่อกัน หรือ หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$

ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม

ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามและมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การอ่านความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ (r)

0 หมายถึง ข้อมูลไม่มีค่าสัมพันธ์กัน

0.01-0.29 หมายถึง มีค่าสัมพันธ์ในระดับต่ำ

0.30-0.49 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

0.50-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการจัดการความของผู้นำสตรีในประเทศไทย คำถามวิจัยที่ 1 ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันหรือไม่ สมมติฐานลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน โดยมีข้อตกลงสมมติฐานยอมรับ H_0 คือไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าสมมติฐานปฏิเสธ H_0 นั้นหมายความว่า จะยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการทดสอบทางสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig.อยู่ที่ 0.012 ดังนั้น อายุที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ต่อไปปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาจากการทดสอบทางสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig.อยู่ที่ 0.003 ดังนั้น การศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยด้านรายได้ จากการทดสอบทางสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig.อยู่ที่ 0.103 ดังนั้น รายได้ที่แตกต่างกันส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ และปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพทางสังคมของผู้นำสตรีจากการทดสอบทางสถิติด้วยวิธีวิเคราะห์ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig.อยู่ที่ 0.000 ดังนั้น สถานภาพที่แตกต่างกันส่งผลให้ความ

ฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันด้วย คำถามวิจัยข้อที่ 2 ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำสตรีที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดแตกต่างกันหรือไม่ ปัจจัยด้านอายุผลการวิเคราะห์ทางสถิติ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig. อยู่ที่ 0.687 ดังนั้น อายุที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดไม่แตกต่างกัน ปัจจัยทางด้านการศึกษาผลการวิเคราะห์ทางสถิติ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig. อยู่ที่ 0.001 ดังนั้น การศึกษาที่แตกต่างกันของผู้นำสตรีส่งผลให้การจัดการความเครียดแตกต่างกันด้วย สมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig. อยู่ที่ 0.966 ดังนั้น รายได้ที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพทางสังคมผลการวิเคราะห์ทางสถิติ F-test ตารางแสดงให้เห็นถึงผลการทดสอบโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า Sig. อยู่ที่ 0.073 ดังนั้น สถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันส่งผลให้การจัดการความเครียดไม่แตกต่างกัน ต่อมาคำถามวิจัยข้อที่ 3 ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการปัญหาและแบบมุ่งเน้นจัดการอารมณ์หรือไม่ โดยมีข้อตกลงใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันกำหนดให้สมมติฐานยอมรับ H_0 คือไม่สัมพันธ์กัน แต่ถ้าสมมติฐานปฏิเสธ H_0 นั้นหมายความว่า จะยอมรับสมมติฐาน H_1 คือ มีความสัมพันธ์กัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยพิจารณาจากค่า Sig. โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ การอ่านความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ (r) ค่า 0 หมายถึง ข้อมูลไม่มีค่าสัมพัทธ์กัน ค่า 0.01-0.29 หมายถึง มีค่าสัมพัทธ์ในระดับต่ำ ค่า 0.30-0.49 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ค่า 0.50-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ผลวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านความสามารถควบคุมตนเอง และ ด้านความสามารถบริหารความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการปัญหาในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ (r) 0.59, 0.60, 0.56 ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถเข้าใจผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่า r อยู่ที่ 0.47 ค่า Sig. 0.000 ทั้ง 4 ด้านของความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการอารมณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านความสามารถควบคุมตนเอง ด้านความสามารถเข้าใจผู้อื่น มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์ (r) 0.08, 0.05, 0.10 ค่า Sig. อยู่ที่ 0.025, 0.291, 0.047 ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสามารถบริหารความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ (r) อยู่ที่ 0.00 ค่า Sig. อยู่ที่ 0.910 ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์ด้านจัดการความสัมพันธ์จึงไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นจัดการอารมณ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจนถึงตอนนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จแม้ผลการวิจัยที่ออกมาอายุ การศึกษา สถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันของผู้นำสตรีส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันก็ตาม ผู้นำสตรีทั้งหลายหากเห็นของแตกต่างเหล่านี้ ก็สามารถที่จะพัฒนาตนเองได้เพราะความฉลาดทางอารมณ์เป็นเรื่องที่ฝึกฝนกันได้เช่น จงเชื่อมั่นในตนเอง การฝึกมองโลกในแง่ดี ค้นหาสิ่งที่ทำท่ายอยู่เสมอ ฝึกการมีความคิดสร้างสรรค์และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น ทั้งนี้การจัดการความเครียดของผู้นำสตรีก็เช่นกันสามารถฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้แก้ไขปัญหาและจัดการกับอารมณ์อย่างเหมาะสมเพื่อลดความเครียดที่จะกระทบต่อการบริหารงาน ตามคุณลักษณะของผู้นำสตรีที่มีความฉลาดทางอารมณ์มักเลือกจัดการความเครียดแบบมุ่งเน้นแก้ปัญหา มากกว่าที่จะเลือกแบบมุ่งเน้นจัดการอารมณ์เพราะผู้นำต้องมีหน้าที่พลิกแพลงสถานการณ์ทางลบให้ดีขึ้นและรวดเร็ว ข้อเสนอ

แนวเพื่อการศึกษาวิจัยในอนาคตคือ ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและแบ่งระดับผู้นำสตรีอย่างชัดเจน ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกโดยการศึกษาเปรียบระหว่างผู้นำสตรีที่จบการศึกษาจากเมืองนอกและเมืองไทย เนื่องจากต้องการเปรียบเทียบวัฒนธรรม และอิทธิพลทางความคิดที่เป็นแบบเสรีนิยมของทางตะวันตกสำหรับผู้นำสตรีที่จบการศึกษาจากต่างประเทศและควรมีการศึกษา ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกโดยการศึกษาเปรียบระหว่างผู้นำสตรีและผู้นำชายที่ส่งผลต่อการศึกษาความสุขของผู้ได้บังคับบัญชา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากการได้รับความกรุณา และการได้รับความรู้ในการดำเนินงานจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วนิดา พลเดช ที่ได้ให้แนวคิด ข้อมูลและคำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ผลงานมีประสิทธิภาพตลอดการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ทั้งนี้ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกท่านที่มีส่วนร่วมและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีอย่างพร้อมเพียงกัน และที่สำคัญที่สุดคือ พ่อ แม่ ที่คอยเป็นกำลังใจและคอยสนับสนุนทุกสิ่งทุกอย่าง จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายทุกประการ

อนึ่งหากมีข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขอรับผิดขอแต่เพียงผู้เดียวและกราบขออภัยมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Yukl, G. A. (1981). **Leadership in organizations**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. Greenberg, J. & Baron, R.B. (1995). *Behavior in organizations*. (5th ed.). Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, Inc.
- [2] McFarland. (1979). **Management** : Foundation & Practices. 5 th ed. New York : Macmillan Publishing Inc.
- [3] ญัฐชา จงอรียตระกูล. (2557). **การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจที่จะนำ อุตมโนทัศน์ และ ลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขต กรุงเทพมหานคร.**
- [4] Ann Cartwright and Amanda Solloway.(2007).**Inspirational leadership**. Adapted from Daniel Goleman’s model of emotional intelligence (*Emotional Intelligence – Why It Can Matter More Than IQ*), February 2007
- [5] Lazarus ,R.S. , & Folkman, S. (1984). **Stress, appraisal, and coping**. New York: Springer.